

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri estene 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon, sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala 6 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 12.

Brasiovu 25/13 Februaru

1877.

Ist6ria instructiva.*)

— „Mein lieber Hofrath Izdencyz, iubittii mei unguni imi facu multu necasu si me desgusta. Nici decumu nu potu se o scotu cu ei la cale. Decretele mele mi le punu la o parte cu on6re, poruncile mele nu le implinescu, scopurile mi le explica pe dosu, intentiunile nu mi le pricepu si nu le sciu apretia.“ Asia vorbise oden6ra imperatulu Iosifu II cu consiliariulu de curte Izdencyz.

— „Maiestatea V6stra de aceea nu o sc6teti la cale cu ungunii, pentru ca nu scitti tracta cu ei. Ungunii nu suferu se fia dressati. Acel'a e unu poporu nascutu c6 se faca oppositiune, carele din natur'a sa se oppune la ori-ce i se demanda s6u i se comitte. D6ca Maiestatea Ta vrei se'ti ajungi scopulu, se apuci alta procedura, cu totulu oppusa. Da unguniloru libertate deplina, c6 in vre-o diece ani se faca ori ce voru vr6 ei, se g6berne si se administre tier'a, cumu le place loru, si atunci Maiestatea Ta vei ved6, ca in fine Te voru roga ei insii c6 se pui t6te in ordine si se dai Ungariei gubernu mai bunu.“ Asia respunse imperatulu consiliariulu de curte Izdencyz.

Sunt tocma diece ani, de candu s'au infiniatulu legile din an. 1867 si de candu Ungari'a se guberna ea pe sine si isi conduce afacerile in conformitate cu legile acelea. 6ra rezultatulu?

Amu reformatu procedur'a, administratiunea justitiei; amu purcesu dela principie mari, facuramu multime de tribunale si judecatorii de cercu, denumiramu legiune de judecatori, decretaramu independenti'a si si inamovibilitatea loru. Mai tardiu ne tras6 in capu, ca sunt multi judecatori, multe tribunale, 6ra inamovibilitatea loru ni se par6, ca ar' fi unu lucru prea absurdu. Ne aruncaramu pe tribunale, pe judecatori si pe inamovibilitate, le schimbaramu, modificaramu si suspinseramu respectivii paragrafi ai legeri. Amu mai aflatu, ca nici asia nu suntemu in stare de a implin6 lipsele administratiunei de justitia, si asia a trebuitu se luamu in discussiune unu proiectu de lege „despre judecatorii de pace“, care p6te se fia ori ce, numai nu proiectu despre „judecatori de pace“. Intr' unu cuv6ntu, amu organisatu si desorganisatu, amu petec6tu, experimentatu si pipaitu.

Comisiunea administrativa o invent6 unu omu, o concep6 unu omu, i plac6 la unu omu, o apar6 unu omu, o vo6 unu omu. Cestiunea pusa despre modalitatea de a pune in armonia autonomi'a municipale cu parlamentarismulu, nu o desleg6 de locu, ci plasm6 numai unu „modum vivendi“ intre municipiu si sisthem'a parlamentaria, cu vetamarea principiuluu responsabilitatiei. Natiu-

*) In Nr. 10 alu „Gazetei“ sc6seramu din ac6sta „Istoria“ numai cateva idei pe scurtu; mai apoi inse aflaramu cu cale c6, ori catu este 6a de dorer6na si scrisa in termini sarcastici usturatori, se o producemu intr6ga cu atatu mai virtosu, ca ea este esita din sinulu celoru 80 deputati unguneni, alu caroru capu e unulu din fostii ministrii, adeca br. Ludovicu Simonyi, care d6ca nu ar' fi petrunsu pana la rinichi despre starea actuala desperata a lucrurilor, desiguru ca nu ar' fi suferitu, c6 organulu partitei loru se taie asia de afundu in carne viia. Ddieule, ce justificare pentru tienst'a n6stra de pana acuma si pentru espectoratiunile coprinse in petitiunea din an. 1866!

Red. „Gaz.“

nea inse necapacitata s'a supusu la vointi'a individuale, din cauza ca acelu individuu (acea persona) er6 in positiune c6 aceea, in catu potea se dica: „Friss Vogel oder stirb.“ (Mananca pasere, s6u cr6pa.)

Eu inse nu vreu se discreditiadu comisiunea administrativa. Inca nu se p6te sci, fi-va ea buna s6u rea, de si se p6te presimti, ca nu va fi buna; se si p6te presupune, ca este unu lucru de caracteru transitoriu, numai ca una punte ca se apuce pe ea „in dr6pt'a s6u in steng'a“, catra vre-o organizatiune definitiva s6u provisorie. Se p6te constatata numai atata, ca comisiunea administrativa nu simplifica nimic6, d6ra complica f6rte multe, aduce in confusiune pe organele subalterne, intardia administrarea prompta in afaceri, pe magistrii de posta ii om6ra de uritu, pe prefecti (comites supremos) si pe inspectorii de sc6le ii tramite multu in caletorii, d6ra din punctu-de-vedere sociale are calitati bune, in catu adeca d6 membri-loru ocaziune de a se ved6 mai desu unii pe altii, adeca functionarii statulu si cei municipali tu cei diece dilettanti. Atata inca se p6te recun6ce, ca armoni'a mai multoru functionari de diverse categorii este o idee f6rte fericita, care dupa ce s'a realizatu, acuma comisiunea administrativa se p6te asemen6 unui choru de musicanti, unde fiacare membr6 j6ca pe altu instrumentu; armoni'a inse nu lipsesce ori-unde capelmaistrulu e bunu si musicantii.

Securitatea personale si de avere nu e tocma pr6 buna, d6ra nici pr6 rea. Ca-ci de ex. la noi (in Ungari'a) sunt mai multe talcharii, decatu in Sicili'a s6u in Greci'a, nici decumu inse cate in Mongoli'a ori in Bochar'a. Apoi nici nu se facu hotiile in t6te comitatele intr'o forma si necurmatu. Gonimu pe talcharii dintr'unu comitatu in altulu si'i spariemu cu statariulu. Este constatatu, ca ori unde locuitorii facu invoi6la cu banditii, acolo securitatea publica e mai pucinu periclitata. Atata inca este sciutu, ca banditii preferu pe popi, pe jidovi negutiatori si pe postilionii, si pana acuma nu a fostu nici unu casu c6 se fi depredatu pe vre-unu comissariu politienescu.

In esecutiunile de contributiuni amu documentatu progressu mare si amu intrecutu chiar' si pe viceregele Egiptulu in desteritate si refinementu, de si acela este adeveratu artistu, candu sc6ie se scoci6re in pungile auditiloru sei. Taxele de regula le calculamu indoite si le executamu intreit. In acestu punctu avemu unu arangementu secretu, adeca: „Ungurulu e nepasatoriu, pierde quietanti'a de multe ori; candu pl6ca de acasa undeva, noi ilu esecutam a dou'a si a trei'a 6ra. L'amu esecut6 si a patr'a 6ra, atunci inse de regula numai are nimicu, pentru ca multele recourse si platile pe la advocati ilu saracira cu totulu. Amu ingrijitu si de aceea, c6 pentru jafurile organeloru finantiali cei jafuiti se nu'si p6ta resbuna; pre candu de apararea celoru jafuiti nu ingrijesce nimeni, invasiunile tataresci ale esecutoriloru devasta regiunile patriei fora nici o pedeca.

Venituri avemu, inse pucine, si acestea scadu mereu. Datorii avemu, inse multe, care sporescu neincetatu. Care va fi finea acestoru lucruri, vomu vedea preste pucinu. Amu potea se ne ajutam, d6ra nu potemu. Lasati, ca timpulu trece, si

ne va ajut6 bunulu Ddieu. Resultatele reali ale sbuciumariloru si sv6rcoliriloru n6stre ne voru arat6, ce potemu astept6 dela venitoriu. Se dice, ca maghiarulu candu se bucura plange. Nu aveti grija, preste pucinu vomu avea cauza de plansu, 6ra de bucuratu nu ne vomu bucur6.

Partea cea mai mare a barbatiloru nostrii de statu si-au jocatulu rolele. Acesti diece ani au consumatu multi barbati renumiti. Astadi amu ajunsu la liter'a din urma a Alfabetulu. Nimeni nu ne-a potutu ajut6; a disparutu increderea si sta se dispara speranti'a, ca ungunulu se p6ta fi de ajutoriu patriei ungunesci. Ne aflamu in epoc'a resignatiunei.

P6te fi, ca de ar' tra6 astadi imperatulu Iosifu, ar' pot6 dice catra consiliariulu de curte Izdencyz: „Mein lieber Hofrath Izdencyz, Sie kannten die Ungarn besser als Ich; Sie hatten Recht. Traurig, aber wahr!“ („K6zvélemény“ Nr. 37 din 6 Febr.)

Brasiovu in 24/12 Fauru 1877.

Comedi'a demissionarei dlui Tisza dimpreuna cu intregu cabinetulu seu, se apropia de fine. O depesia telegrafica dela Vien'a ne spune, ca intielegerea intre ambele ministere este perfecta ci ca prin urmare nou'a impacatiune dualistica se p6te consider6 c6 fapta complinita, cu t6te ca nu numai ministeriulu austriacu, ci si celu maghiaru si-a mai tienstulu inca usitia deschisa, de a se pune in contactu si cu partitele de acasa, dela a caroru aprobare va depinde apoi definitiv'a inchiare a noului pactu dualisticu.

Ac6sta intielegere cu partitele de acasa este numai o formalitate, care se pote consider6 c6 implinita, de6race nemtii n'au cuventu si motivu de a respinge impacatiunea facuta in fav6rea loru, 6ra mamelucii dlui Tisza nice nu voru mai scrut6, ca ce avantagie contine nou'a impacatiune pentru Ungari'a, ci voru aplicid6 totu, c6 se nu p6rda pe dlui Tisza, care le da pana de t6te dilele.

Cestiunile cele mai dificile ale dotatiunei bancai filiale din Budapest'a si a paritatii in comitetulu centralu s6u consiliulu generalu s'au complanatu in urmatoriulu modu: Dlu Tisza, care la inceputu a cerutu o dotatiune de 60 milli6ne pentru banc'a din Budapest'a, s'a multiumitu in fine si cu 50 milli6ne, adeca cu atat'a, catu i-au oferitu nemtii dela inceputu; 6ra cu privire la paritate s'a afiatu urmatoriulu espedientu: Consiliulu generalu alu bancai nationali consta din 15 membri, si adeca din gubernatorulu bancai, care va fi denumitu de catra Maiestatea sa Domnitoriulu, apoi din doi vice-gubernatori, denumiti de catra guvernele din Vien'a si Pest'a, mai departe din cate doi reprezentanti, ce se tramitu din partea directiuniloru din Vien'a si Pest'a si din alti optu membri, pre cari ii alege liberu adunarea generale a actionariloru bancai. —

Autorulu acestui planu se dice a fi Dr. Herbst capulu partitei constitutionalu din Austri'a, de unde se p6te preved6, ca nemtii sunt dej6 intielesi in privinti'a noiei impacatiuni.

In urm'a celoru premisse potemu pune intrebarea, ca ce a castigatu dlui Tisza pentru Ungari'a? Ce garantie da dsa, ca si ceea ce a facutu,

este spre saltea si nu spre ruin'a si in detri-
mentulu patriei sale? Raspunsulu la aceste intre-
bari este scurtu si precisu: dlu Tisza nu numai
ca n'a castigatu nimicu, ci a stricatu si aceea ce
a facutu Deák inainte de ast'a cu diece ani. Inse
că se nu ni se dica, ca noi vorbim din pisma si
ura nationale, se lasam se vorbésca chiaru ungurii
Diariulu „Keletnépe“ dice ca constituirea consi-
liului generalu alu bancii nationale este „ilusiunea
ilusiunilor.“ Proportiuinea între Ungari'a si Au-
stri'a in acestu consiliu este cá 3 la 12, deóráce
numai cei doi membri ai despartimentului de
banc'a din Budapest'a dimpreuna cu vice-guver-
natoarele loru potu se fia unguri' éra ceilalti 12
au se fia austriaci. Si acésta proportiune o nu-
mesce dlu Tisza paritate! — Dér in celelalte
puncte este impacatiunea cea noua si mai nefericita
si venitoriulu celu mai de aprópe va aretá, déca
nou'a impacatiune, ce de acum inainte va portá
numele lui Tisza si nu alu lui Deák, va dá Un-
gariiei unu impulsu nou spre viétia, séu o lovitura
spre mórté.

Dlu Tisza se afla acum in Pest'a si se spóra,
ca celu multu pana luni va formá noulu cabinetu
care va constá totu din membrii cei vechi. In mo-
dulu acést'a dlu Tisza se scóla din mortu spre a-si
continuá cu mai bunu succésu oper'a sfarimarii
popóreloru nemaghiare.

— In dilele acéste a aparutu in Vien'a o
brosiura, care pledéza pentru participarea Austriiei
la resbelulu russo-turcescu si inca in aliántia cu
Russi'a. Auctorulu acestei brosiure se crede a fi
baronulu Hartung, care este unulu dintre inaltii
demnitari ai armatei active austriace. Auctorulu
condamna cu tóta asprimea politic'a de pana acum
a monarchiei austriace si dice, ca este pentru Au-
stria o cestiune de vietia a procede agresivú catra
sudu-ostu, unde sta se apuna unu statú, ce ordina-
óra erá mare si puternicu. Déjá cu unu seculu
mai inainte trebúia Austri'a se faca acést'a. Ea
trebúia se nisúesca a eliberá Balcanulu de sub ju-
gulu semi-lúnei, éra nu a impedecá pe Itali'a si
Germani'a in dezvoltarea loru. Déca facea acést'a,
atunci pe de una parte nu patia ce a patitu in
1859 si 1866, éra pe de alta parte nu lasá Rus-
siei astádi pretestu de a pune man'a pe orientulu
Europei. Tóte celelalte poteri europene ducú o
politica pe facia, alu careia scopu se vede din toti
pasii lorú, numai politic'a Austriiei este secreta,
asiá facutu i vine omului a cugetá, ca ea insasi
su scie ce voiescé. In fine auctorulu admite, ca
desi este déjá fórté tardiu, totusi Austri'a este
chiamata, cá in legatura cu Russi'a se castige ceea
ce ar fi potutu mai inainte se castige singura. Cu
unu cuventu, dlu Hartung pledéza pentru coope-
rarea Austriiei cu Russi'a, spre a se impartu pe
pielea Turciei.

— Acésta brosiura a facutu sensatiune mai
vertosu din motivu, ca auctorulu este o persóna din
cercurile militari-inalte, cari formédia o putere in
statu, si afara de aceea, fiindu-ca se presupune, ca
acést'a este dorinti'a si aspiratiunea celei mai mari
parti a armatei austriace.

Prim'a conferintiá între delegatii Serbiei la
Constantinopóle si între ministrulu de externe tur-
cescu in caus'a incheiarii pazei, s'a ténutu in 20.
Febr. si se dice, ca acésta conferintiá a lasatu o
buna impressiune de ambele parti. Pórt'a este in-
clinata a face cele mai mari concessiuni compati-
bile cu integritatea si demnitátea ei numai se póta
asecurá pazea. Delegatii Muntenegrulu n'au ple-
catu inca la Constantinopóle, din care cauza se
crede, ca se va recere o noua prelongire a armi-
stitiului, (deóráce este cu nepotintia, cá pana la
1 Marté se se închiáie o pace definitivá.

Unele scári ne spunu, ca chiaru si Russi'a ar
fi datu svatu principatelorú Serbi'a si Muntenegru,
că se se folosésca de ocaziune si se inchiáie o pace
cáta se póte mai favorabile. Acést'a ar fi facutu
Russi'a da dorinti'a Austriiei, care numai asiá ar fi

promissu a poté téné o neutralitate binevoitória
pentru Russi'a, déca resbelulu nu o va mai mo-
lestá la confiniile sale sudice. Dér si afara de a-
acésta Russi'a ar fi resoluta, a luá singura asu-
prasi caus'a eliberarii crestiniloru din Orientu, cá se
nu impartu cu altii nici folósele, nici glori'a si re-
numele. Acéste sunt inse numai combinatiuni, pre-
cari noi nu punemu nice unu temeiu. Din contra
noi credemu, ca príncipele Muntenegrulu nice nu
se cugeta la pace, pentru ca scie, ca nu are se
capéte ceea ce aspira se capéte. Acést'a este si
trebuie se fia si caus'a de elu traganéza cu trami-
terea delegatiloru la Constantinopóle, cá intr'acéste
se tréca tempulu de armistitiu.

— Din Belgradulu Serbiei se comunica, ca
partit'a lui Carageorghевичiu voiesce a provocá o
revolutiune pentru detronarea lui Milanu, caruia i
atribuie resultatulu nefericitu alu resbelulu. Se
pórt'a deci mare temere, ca adunarea ce se va in-
truni in 26 l. c. se va ocupá nu numai de cesti-
unea de resbelu ori pace, ci si de cestiunea, de a
mai téné pe Milanu pe tronú, séu a-lu inlocui cu
altulu.

— Diariulu „P. Lloyd“ i se telegraféza dela
Belgradulu S. cu datulu 20 Febr., ca la nouele ale-
geri la scupcina voru esi multi deputati din oposi-
tiune, séu din sinulu asiá numitei partite de pace
de unde deduce apoi, ca caderea lui Ristici este
mai multu cá probabile si ca pazea se va inchiá
apoi fora dificultate. Dér totu in aceeași depesia i
se mai telegrafédia numitului diurnalu, ca guver-
nulu rusescu ar fi notificatu la Belgradu, ca celu
multu preste 8—10 dile trupele sale au se tréca
preste Prutu. —

In faci'a atatoru sciri diverginti despre inchiá-
rea si neinchiárea pazei, despre posibilitatea de-
tronarei lui Milanu, despre caderea lui Ristici si
treccrea armatei rusesci preste Prutu, totu ce po-
temu face mai bine si mai consulta este, cá se
asteptamu in linisce si rabdare cursulu evenimen-
teloru. Déca este inse se ne damu si noi parerea,
atunci trebuie se marturisimú, ca noi nu credemu
nice in inchiárea pazei, nice in schimbári de per-
sóné in fruntea statului si a guvernului serbescu,
ci credemu in trecerea armatei rusesci preste Prutu.

— In parlamentulu anglesu fú guvernulu in-
terpellatu, déca cugeta se respunda catu mai cu-
rendu la not'a circularia a príncipelui Górciacoff,
si in numele guvernului respunde subsecretariulu
de statu Bourke, ca guvernulu va respunde la acea
nota, inse respunsulu e conditionatu de mai multe
impregiurari; mai antaiu a obvenitu schimbarea
de ministeriu in Constantinopóle, dupu aceea s'au
inceputu negociatiunile de pace între Turci'a si
Serbi'a, alu caroru resultatú trebuie asteptatu;
apoi afara de tóte acéste guvernulu anglesu inca
voiesce mai antaiu se afle si parerile celorlalte
poteri in asta privintiá. — Din acestu respunsu
legatu de atate conditiuni se vede, ca Angli'a are
de cugetu a mai portá de nasu pe príncipele Górciacoff,
inse acést'a este unu diplomatu cu multu
mai betranu, decatu cá se se conturbe in cal-
culii sei.

— Ambasadorele turcescu din Paris a des-
mintitu scirea, ca sultanulu ar fi bolnavu si ca
n'ar fi in stare de a primi pe marele viziru, care
se-i dé informatiuni despre starea lucruriloru interne
si-externe.

R o m a n i ' a .

Bucuresci, 8/20 Febr. Ar' fi cá se in-
tretienu pe lectorii dv. si cu unele desbateri par-
lamentarie interesante dela senatulu nostru; imi
este inse grea alegerea. Insistenti'a senatului, pentru
că guvernulu se presente unu budgetu echilibratu,
déca nu pe anulu e., in totu casulu inse pe 1878,
este urmata de simpathiile tieriei întregi. Violent'a
interpelatiune a dlui senatoru Michailu Cogalniceanu
in caus'a universitatii dela Iassi, a trasu asupra'si
atentiunea tuturorú classelorú superióre ale societa-
tii nostre pana la docentii scóloru primarie si

pana la celu diu urma copistu séu cancelistu pe-
cumu le diceti dvóstra. Cu totii recunóscemu, ca
acea interpelatiune a fostu prea bine motivata
ca scopulu ei au fostu eminentu nationale; déca
toti observara, ca starea de decadentia a univer-
tatii dela Iassi nici decumu nu datédia de diece
luni, ci de 12 ani; de aceea batú fórté la ochi
manier'a violenta, cu care dn. Cogalniceanu a
scóla in capulu ministrului Chitiu, si mai ales
modulu, cu care atacá pe ministrulu N. Ionescu
care inca este professoru la acea universitate. Tot
sciu si recunóscu, ca aderatulu fundatoru si cá
dicemu asiá, tatalu universitatii dela Iassi este
dn. Cogalniceanu, prin urmare ca e lucru firescu
că pe unu parinte se'lu dóra de sortea ficei sale;
déca tocma pentru aceea se intréba fiacare, cumu
vine dn. Cogalniceanu tocma acumú, asiá de tardiu,
că se infrunte pe ministrii actuali pentru starea
decadentiá a universitatii sale, candu dlui dela
1864 incóce cá fostu ministru pare-mi-se de tre-
ori, cá senatoru si chiaru numai cá publicistu
avuse ocaziuni destule cá se id de scurtu pe colegii
sei dela culte, de es. pe dnii Cretiulescu, D. Bra-
teanu, Carpu, Mázescu, Chr. Telu, Maiorescu
pentru ce nu se interesédia de acea universitate
pentru ce se suferu la professori acumulare de func-
tiuni, negligentia in prelegeri, absentie cu lunile
intregi dela Iassi; cumu a potutu suferi dsa, cá
reulu se crésca in mesur'a in care'lu descrie dilele
acéste? Ei, bine, aceia carii cunóscu vechiulu
antagonismu ce existe de multi ani între cele doue
celebritati ale Moldovei, Cogalniceanu si Ionescu,
isi esplicu usioru scenele diu septeman'a trecuta,
si intielegu bine espressionea dlui Ionescu, care
dice dlui Cogalniceanu, ca ori candu a fostu mi-
nistru, s'a portatu facia cu colegii sei „cá unu
mare veziru“. Cu venirea la gubernu a partitei
liberale in primaver'a trecuta, dn. Cogalniceanu a
facu ministru de externe, éra in acésta calitate a
sa se incerca precumu scimú, se faca unelu lucruri
dela sine, fora a'i pasa multu de colegii sei. Déca
dn. Ioanu Brateanu, de si e departe de a fi
violentu in temperamentulu seu, se simti totusi atinsu
in demnitátea sa inpreuna cu ceilalti colegi, si
urmarea fú esirea lui Cogalniceanu din ministeriu.
Se intemplá apoi, ca dn. Ionescu rivalulu seu, a
succese la portofoliulu de externe. Asiá a sta di
interpelatiunea dlui Cogalniceanu are unu sensu,
pe care alta data nu l'ar fi opritu de locu, adéca
Ionescule, esi de aici, cara-te la cathedr'a tá diu
Iassi, pe care o ai lasatu pe man'a unui supplentu
ce nu merita acea distinctiune.

Dupa dispute ferbinti de trei dile, in fine se
natulu luá asupra disei interpelatiuni una decisiune,
care nu e votu de blamu pentru ministeriu, este
inse o lectiune severa pentru toti professorii nu
numai dela unversitati, ci si dela scólele de tóte
gradurile. Ea semena multu cu decretulu de mai
deunadi alu ministrului ungurescu Trefort, in care
tíenea lectiuni profesoriloru dela cele doue uni-
versitati unguresci. Acelu votu alu senatului suna:

„Se pune la votu prin bile motiunea dlui
Cogalniceanu:

Senatulu ascultandu esplicatiunile dlui ministru
alu instructiunei publice;

Avendu in vedere abaterea dela indatorirele
loru a mai multoru professori dela universitatea de
Iassi, cari prin liber'a lorú vointia imbratisiandu
carriere si ocupatiuni, ce'i punu in imposibilitáte de
a indeplini missiunea professorala si asiá au adus
dreptu resultatú decadenti'a susu-diculu institutu
de invetiamentu;

Regretandu acésta decadenti'a a universitatii
de Iassi, invita cu totu dinadinsulu pe ministrulu
instructiunei publice, cá fora intardiare se aplica
dispositiunile din art. 10, 390, 396 si 398 din
legea instructiunei publice in privinti'a professori-
loru dela dis'a universitate, cari au parasitu cathe-
drele lorú si astufelu compromitu viitorulu unei
intregi generatiuni;

Totu odata astópta si reclama catu mai cu-
rendu presentarea unui proiectu de lege, avendu
de scopu reorganizarea si complectarea universitatii
de Iassi, astufelu, cá acestu mare institutu de in-
vetiamentu superióre se corespundia la trebuintele
materiale si intelectuale ale Romaniei de susu si
trece la ordinea dilei. Cogalniceanu.“

Resultatulu: 49 votanti 37 bile pentru, 12
bile contr'a.

— Cercurile nostre politice au începutu a se
linisti multu, de candu a esitu noulu carcáru
alu príncipelui Górciacoff, din care se vede, ca
Russi'a in cestiunea orientale nu voiesce a se se-

para de celelalte poteri europene. De atunci rezervele noastre fusera demise pe la casele lor, si Asia tier'a se mai usora de spese. Ori ce faime ve aduce diariile austro-unguresci despre Asia disu arangementulu de trecerea rasilor prin Romani'a, se sciti ca sunt scornituri ungueresci, facute inadinsu cu scopuri de invasiune din acea parte. De ca a potutu fi ceva, care se irite de nou spiritele la noi, apoi aceea fu opiniunea publicata in „Correspondence hongroise“, organu alu com. Andrásy, care cere curatu, ca Romani'a se si schimbe pe domniul si eu, sub care intielege suzeranitatea turcesca, ca adeca se o schimbe cu cea austro-unguresca. Acesta insulta a facutu ca se se urce de nou sangele in faci'a tuturor si se vedí pe jaime, pe oficii, ba si pe multi barbati in etate inaintata, cumu scrisnea din dinti seu stringea din budie si din pumnu. „Au destui sclavi romani, asture-se cu aceea“, imi dise unu proprietariu de moii si me lasa singuru. Ve lasu si eu pentru asta-data.

Emille Castellar despre cestiunea Orientului.

Fostulu presiedinta alu Republicei spaniole, celebrulu oratoru si literatulu cu pena atatu de stralucita, intr'o opera a sa de curendu aparuta, isi espune vederile in privint'a cestiunii Orientului. Ca inamicu neimpacatu alu despotismului, elu sta in partea slavilor din Turcia, sustienendu despre mahomedanismu ca si despre catholicismu, ca sunt religii murinde. Nu crede in regenerarea Turciei (der' pe candu d. Castellar si-a scriu oper'a, nu era faimosa constitutiune!) din contra crede in descompunerea sigura a acestui imperiu, ca-ci ori de despotismu porta in sine germenii decadentiei sale si acest'a nici odata nu pote fi pusu in armonia cu institutiunile liberale.

Cu tote acestea nu aproba impatienti'a slavilor si condamna crudimile comise de ei. In Bosnia si Erzegovin'a, dice d. Castellar, nu sunt rase inamice, ca-ci toti locuitorii sunt slavi, der' sunt secte religioase inamice un'a altei'a, cari se urescu pana la morte: romano-catholicii si ortodoxii. Ceea ce a sustienutu si pana acumu imperiulu turcescu, a fostu tolerantia religioasa a rasei mohamedane.**)

D. Castellar se ingrozesce de o marire pre mare a puterii rusesce in Europa si face apelu la rasele germane si latine, ca se puna capetu acestei migratiuni cu forma noua a poporeloru, de care e amenintata Europa din partea Rusiei.

Despre rusii d. Castellar dice: „Aici trasurile filantropice ale religii divine sunt oprimate de rascacirile si sperantiele unui poporu bellicosu; adeveratulu crestinismu este celu rusescu, si ceea ce nu e adeveratu rusescu, e paganismu si idolatria. Ide'a mistica, de a face se dispara de pe orizontulu europenu semilun'a si a restabilí Evangeli'a in loculu Coranului, se amesteca in secretu cu gandirea revolutionara, ca poporele oprimate se fia eliberate, si ca natiunile egale in vechimea originei lor cu grecii, sa fia redete libertatii. Dinaintea tieranului din desierturi, ingenuchiatu sub greutatea muncii, Moscva aparé ca si dinaintea evreului Ierusalimulu; Czarulu e pap'a, profetulu, tramiulu lui Ddiu.

„A contopi pe locuitorii slavi ai tuturor tieriloru ca pe frati aceluasiu trunchiu, intr'unu poporu giganticu, si a intinde imperiulu rusescu dela Archangelu pana la Marea adriatica; tote aceste idei sunt egale cu maiestatea unei dogme si cu resunetulu vibratoru alu unei epoce.“

Astufelu depinge d. Castellar tendintiele panslavistiloru din Russia.

Barbatulu de statu alu Spaniei vorbesce cu

*) „Ce qu'il faut aux Roumains, c'est un changement de maitre.“

**) Se ne erte dn. Castellar, acea tolerantia este forte relativa. Ce tolerantia religioasa a potutu fi aceea, unde legea dicta pedeps'a mortiei asupra ori carui mohamedanu, ce ar' fi cutediatu a trece la christianismu, unde chrestiniloru nu le era permisu a si edifica biserici pe suprafaci'a pamantului, ci numai sub pamantu, unde capetele patriarchiloru si ale episcopiloru se recumpara cu bani grei si altele nenumerate de acestea. Ceea ce a sustienutu imperiulu turcescu, a fostu intolerantia stupida, certele seculare religioase ale poporaloru christiane, si deca acelu imperiu va mai ave viatia, o va ave din criminal'a desbinare a crestiniloru.

Red. „Gaz. Tr.“

desgustu despre urmatoarele tese ale unui catechismu rusescu: „Dupa Ddiu, suprema putere materna si cea d'antai, e Czarulu; Czarulu nu cunoce alta fiantia mai inalta decatu elu, Czarulu nu e supusu la nici unu felu de legi umane.“ Starea bisericeii o descrie astufelu: „Biserica rusesca nu e altuceva, decatu o rota in mecanismulu statului.“

Dupa d. Castellar rezolvarea cestiunii Orientului nu pote fi decatu ca grecii, slavii si bulgarii sa formeze state noi si separate, inse in confederatiune. Constantinopolulu se fia unu orasiu mercantilu liberu.

„Ce ar' fi de noi, continua si termina dn. Castellar, deca unu imperiu giganticu ar' poseda Marea orientului, si Bosforulu, Volg'a si Dunarea, infinitulu siestu moscovitu si peninsula balcanica, pe slavii de nordu si de sudu, Marea glaciale, Aten'a si Veneti'a!! Civilisatiunea si libertatea Europei ar' disparea sub presiunea imensa a acestui imperiu asiaticu, precumu s'a nimicitu si libertatea si artele Greciei sub jugulu Macedoniei! Deca Russia va sta in dosulu slaviloru, Europa va conserva imperiulu Turciei; ea trebuie, e datore a'o face acest'a!“ (Dupa „Un. democr.“)

Onorate Domnule Redactoru!

Nemicu nu me genedia, deca veti face si publicitate de adresa mea. — Nu voiu se me demitu in polemie cu nimeni, nu voiu se fu raportariu de faime prin diurnale, acest'a mancarime o socotu de incompatibila cu nator'a si positiunea mea. Sustienendu la adeveru, si ca romanu zelosu de sorte si relatiunile romaniloru de pe aicea, se nu luati in nume de reu, deca vinu a ve face atentu, ca se fiti cu mai buna luare aminte la primirea correspondintieloru de pe la Deva, care de unu tempu incocce devinu imprudente si violente, nu numai facia de persoae, ci si de corporatiuni. Correspondinti'a din urma dela Deva, ca procurorulu fiscalu la suspitiune ar' fi arestatu pe unu romanu si ca romanii din Deva ar' fi ingrijiati pentru acest'a — e imprudente si provocatoria, vorbindu de justitia maghiara cu ceva ironia. — Decatu suspitiunea e mai multu si verosimilu, ca acelu romanu cu soci'a s'a au amoritu in modu oribilu pe unu altu romanu. — Nemicu nu e de temutu de justitia maghiara, ca judele investigatoriu e romanu, procurorulu romanu si descoperitorulu faptei oribile e era romanu. — Miseru capitalu politicu pentru acelu correspondinte!

Ar' fi de doritu, ca se fimu odata mai serioi in polemizari si mai crutiatori de persoae; pentru ca acest'a insusire detrage multu nu numai din onorea omului, ci si din a societatei, din a carei parte face.

Primiti stim'a, pre onorate domnule, ce ve datorescu totdeauna.

Dev'a, 17 Februaru 1877.

Georgiu Ciacianu.

Nota Redactiunii. Dn. Georgiu Ciacianu permite redactiunii, ca se publice mustrarea ce'i face dsa pentru unele corespondentie dela Dev'a. Noi, atatu din cauza ca voimu a fi si astadata ca totdeauna impartiali, catu si ca in adeveru noi luaramu in nume de bine lectiunea data, nu hesitamu intru nimicu a o si face cunoscuta lectoriloru. Acumu inse rogamu si noi pe onorabilele dn. Ciacianu, ca se accepte si dsa scusa (Entschuldigung) seu deca vrea, justificarea (Rechtfertigung) procedurii nostre in nume de bine.

Dn. Ciacianu ne invetia, ca se ne algemu cu mai multa atentiune pe corespondentii dela Dev'a. Noi pe langa ce multiamimu dsale pentru acesta invetiatura salutaria, cu care voisce se ne scape de multe neplaceri, ilu rogamu totodata, ca se ne esplice, cumu se intempla, ca vre-o cinci diarie maghiare de calibru greu, au in Dev'a corespondenti neasemenatu mai violenti decatu sunt toti corespondentii nostrii, cati ii avemu nu numai in Dev'a, ci in tier'a intréga. Cumu se face mai departe, ca in anii din urma tocma in Dev'a si dela Dev'a s'a pornitu in contra elementului romanescu propaganda sistematica, cea mai cerbicoasa si mai inversiunata, care se pote asemena pre bine cu persecutiunile adeverite cu multime de documente autentice, cu acte de statu si canone calvinesci, in istoria bisericesca si nationale a romanilor din Transilvani'a. Suntemu de parere, ca dlui Ciacianu ca unui romanu zelosu, ar' trebui se' fia vedé, ca romanii nu si apara din respoteri onorea

de omeni nascuti din parinti legitimi, si existenti'a lor cu tota energi'a posibilu.

Dera pe dn. Ciacianu ilu supara si mai multu, candu cineva vorbesce „cu ceva ironia despre justitia maghiara.“ Ironia? Nu onorabile domnu, nu e aceea ironia, ci este satira si este sarcasmulu nimicitoriu, cu care se vorbesce si se scrie mai alesu de cinci ani incocce despre justitia maghiara. Bine se fia insemnatu: despre justitia si nu despre nefericitiu judecatori. Acelea satiri si acelea sarcasme nu le vei afla nicairi in nici unu diariu romanescu si cu atatu mai pucinu in „Gazeta“, ci le afli, le asculti si le citesti in mii de variatiuni, unde? in desbaterile parlamentarie ale Ungariei, din graiulu celebratiloru ungueresci, apoi alaturea cu acelea, in „Reform“ (pana candu s'a publicatu) alu comitelui Lonyai, in „P. Napló“ alu Deakistiloru, in „Közvélemény“ alu celor 80 deputati,*) in „Ébredés“ alu aristocratiloru Transilvaniei etc. Nu noi, ci celebrulu barbatu de statu br. Sennyey a inferatu de repetite ori in siedintie publice justitia maghiara de „justitia asiatica, de justitia turcesca“. Nu noi, ci unu altu baronu scrisu deunadi in „P. Napló“, ca judecatorii de prim'a instantia sunt tractati ca si cumu ar' sta sub legea martiale. Nu noi, ci juris-consultii maghiari condamna in unanimitate procedur'a ungueresca. Nu noi, ci „P. Napló“ afirmá deunadi susu si tare, ca legislatiunea actualu este o harlechinada, pentru care a inceputu a le fi rusine de Europa. Noi ce amu disu? S isthem'a este rea, funesta, omoritoria. Atatu si mai multu nemicu; incolo amu decopiatu si decopiamu eruptiunile maniei ungueresci asupra justitiei proprie, si atata inca facemu dupa ce steteramu aprópe optu ani ca spectatori passivi, intristati in sufletele nostre, deca siguri de resultatu, ca adeca lucrurile voru esi acolo, unde le vedemu astadi. —

Dera vorb'a este si despre unu arestu preventivu. Nu discutamu intru nimicu legalitatea acelu arestu preventivu atinsu de corespondentelu nostru; traga si dsa computulu cu dnulu procuroru; deca dn. Ciacianu va recunoce ceea ce ne spunu diariile ungueresci mai pe fiacare di, ca se facu nenumerate arestari preventive, care dupa investigatiune esu ca au fostu cu totul de prisosu, si in casulu celu mai delicatu, ca inculpatii au fostu absolviti ab instantia. Cele mai teribili revolutiuni s'au facutu in Angli'a, in Franci'a, chiaru in republica Elvetiei, pentru libertatea personale. Aristocrati'a ungaro-transilvana si-au aparatu adesea prin versari de sange privilegiulu de a nu fi arestatu nici unu nobilu, decatu numai in delicto flagranti. Constitutiunile moderne prevedu pedeps' aspre asupra judecatoriloru, cari in 24 de ore nu arata cause suficiente ale arestareii cuiva. Candu la noi se cauta cu falinariulu aprinsu ocaziuni ca cea din Ponoru, spre a trantí in temnitia pe preutu, pe notariu, pe ori ce romanu pentru tote nimicurile, pentru cate unu cuventu ecuivocu seu o gluma „tieganésca“; candu spionii cutriera tier'a si se punu la panda, ca dora ar' prinde in vorba pe vre-unu romanu spre a'lu inhatia, — atunci dn. Ciacianu nu are se se mire de locu, deca vre-o redactiune romanésca, ne potendu fi preste totu la faci'a locului, va veni la ide'a, ca dora si omulu dela Dev'a e arestatu numai din prepusu, fora indicii suficiente. Dn. Ciacianu scie forte bine, ca dela 1867 in Transilvani'a, seu adeca preste romanii din Transilvani'a domina asia numita „mana libera“, decretata de repetite ori prin dieta, si ca acea mana libera in Europa civilisata si constitutionale este cunoscuta sub numirile de potestate discretianaria, despotismu arbitrariu, tirania constitutionale; de aceea nu are se se mire nimeni, deca cineva in ori ce casu de arestu preventivu, reflecta la mana libera, si este ingrijatu pentru acesta. Ca omulu si soci'a lui ar' fi omoritu pe unu altu omu? Se pote, ca-ci eta, amu ajunsu ca si omorurile se fia la ordinea dilei. Dera frances'a cea arestata in Aiudu, deca pop'a si notariulu din Ponoru, deca romanii din Doboc'a et Solnocu pe cine au omoritu? —

Taldesi, 12 Febr. 1877.

(† Necrologu.) Diu'a de 11 Febr. c. n. a fostu un'a dintre cele mai doreroase pentru poporulu romanu din muntii ost-nordici ai Transil-

*) A se vedé si articulu de astadi in fruntea „Gazetei“ reprodusu din acelasu diariu alu baronului L. Simonyi et Consortes.

vaniei, pentru ca in acésta di s'au asediatu la eternulu repausu preutul gr.-cath. din comun'a Corbu, **Theodoru Coslocariu**, acelu **mentore** nu numai alu poporeniloru sei, ci alu intregului ténutu, pe carele locuescu aprópe **10 mii** romani.

Mentore dicu, pentru ca atunci, candu se incerca confratii — secuii — a despoia pe acestu poporu de possessiunile prefacute cu sudori crunte din codrii nepenetraveri si plini de fiere selbatece, in comune regulate si pentru cari au solvitut totusi si taxe, cu cari le ar' fi potutu rescumpara; atunci acestu preutu si parinte bunu alu poporului a fostu unulu dintre acei salvatori, cari au condusu poporulu la salutarea idea, cá se nu se lase a fi amagiti prin a promissiunea seducatória, cumuca: „si fora processu li se voru lasá possessiunile la rescumparare“ si pentru acestu consiliu fú adormitulu in Domnulu de impreuna cu demnulu seu colega parintele Michailu Dobranu din Tuldesiu, precumu si advocatulu dn. Dr. Ioane Ratiu, trasi in cercetarea criminala deja cunoscuta. — Pre candu poporulu din comun'a Corbu perdú in repausatulu unu parinte sufletescu si totudeodata unu mentore in caus'a acumu pomenita si pre candu acestu poporu orfanu versá lacrimi pe mommentulu defunctului; pe atunci deplange intregulu ténutu pe bravulu si resolutulu mentore si intre suspinuri dice:

Fia-i tierin'a usóra si memori'a eterna!

Unu calatoriu si amicu alu defunctului.

Noutati diverse.

— (Necrologu.) In 16 Febr. a. c. pe la órele 5. de dimanétia, Elisabeta Unguru 'si dede candidulu seu sufletu in manile cerescului parinte in fraged'a etate de 12 ani, in urm'a unui morbu complitu de 12 zile. O gelescu si deplangu dulcii sei parinti Michailu Unguru, parochu rom. in Creaca, si Maria Popu-Moldovanu, precum si prea iubitii sei frati Alessandru si Octavianu Unguru. La astrucarea ossamenteloru acestui sufletu nevinovatu au participatu mai multi domni preoti din comunele vecine, intre cari si on. dnu Teodoru Popu, protopopulu tractului Bredu. Fia-i tierin'a usóra.

— (Teatru romanu.) „H. Z.“ publica, ca statutele reuniunii pentru adunarea speseloru de a se redica unu teatru romanu in Transilvania s'ar' fi aprobatu din partea ministeriului reg. ungurescu. Amu dori se fimu mai deaprópe informati despre acésta si despre locul, unde e destinatu a se cladi asemenea edificiu. Póte ca fratii Lugosiani voru fi primiti ceva resolutiune la in-cordarile lor de a face permanenta o asemenea reuniune pentru societate teatrale.

— (Marsavia.) Benevoiesce a'mi dá locu pucineloru mele ronduri, spre a aretá dlui A. Iulianu (Alba-Iulia), ca nu numai acolo sunt ómeni stricati si fora moralu, ci si la noi! adeca: Danduse in 1 Febr. c. n. in Ruskberg unu „Bürger-Ball“, la care avui si eu nenorocirea de a fi de facia, pe la 2 óre s'a inceputu joculu cu „Arde-léna“. Apoi stricati de aici o facura si mai grosolanu. Doui maghiari, cumu se numescu ei cu minte, luara cate unu nemtiu dupa capu — séu puindu-se nemtii pe ei calare, incepura si maghiarii cu nemtii in spate a joca pintre noi vre-o 7 parchi de romani, cari eramu de facia, numai cá se ne conturbe jocurile. Eu le dicu acelora, se se duca pre viitoriu cu magarii si caii la unu locu, déca li place calaritul, ér' nu cu ómenii! apoi acolo nu voiu critica nici candu. Th. Savescu.

— Unu casu de brutalitate analóga se scrie si dela orasiulu Teiusju din Transilvania in diarietile maghiare. In acelu cuibusioru inca se dete unu balu de colóre maghiara, la care fusera invitate cateva familii si din vecinulu Aiudu (Nagy-Enyed); care inse in momentele intrarei in locul de petrecere, audira ca li se dice: „Da pe acestia cine naib'a i-au adusu aici? Audiendu acea insulta, familiile din Aiudu se retraseru si trecundu la una familia cunoscuta, -si petrecura acolo pana in ceealalta di.

— (Scire oficiale.) In comun'a secuiesca Kóvend s'au intemplatú 16, di: siesesprediece

casuri de focu in lun'a acésta. Tóta lumea crede, ca focurile sunt puse inadingu prin secui tetunari petrolisti; déra vicespanulu dela Turd'a cu politia sa inca nu i-a potutu descoperi. („M. Polg.“)

— Regularea matriculelor jidovesci face mari greutati auctoritatilor publice, si numai sciu cumu se impedece falsificarile. „P. Napló“ publica doi articlii in acesta cestiune delicata. (Nr. 11 et 15.)

— Hegedús Sándor, cunoscutulu publicistu si functiunariu in ministeriu, fetiorulu popii calvinescu dela Clusiu, a ne bunitu. Saraculu omu, acesta inca érá unulu din acei fanatici, cari credu, ca in 10 ani potu maghiarisa pe slavi si pe romani, érá in 100 de ani pe tóte popórale Austriei, mai alesu dupa ce voru face din Vien'a „residentia a imperiului Ungariei.“

— Éra Csernatony Lajos, totu ardelénu, valachofagu si saxofagu turbatu, unulu din membrii cei mai periculosi ai scólei politice dela Dobritienu, desperatu ca li se incurcara tóte planurile prin austriaci, trantí péna si se retrase dela redactiunea diariului „Ellenör“, care dá cu bard'a in luna.

— (Defraudare.) Directorulu cassei de pastrare din Becicherechiulu-mare, alu carui nume este astadi Kis Lajos, cu tóte ca precandu érá invetiariu israelitu in Pest'a noua se numia Ludwig Klein, a defraudatu din banii numitului institutu 4000 fl. Acésta suma póte se devina mai mare in urm'a investigatiunei intreprinse. (Dupa „Nemzeti Hirlap.“)

— Fenyvési Béla, cassariulu societatei de asigurantia „Victoria“ dela Clusiu au furatu dela aceea 6000 fl. v. a. si se afla la inchisóre.

— Blasfemiile diariului „Ellenör“ se potu judeca si din unic'a inpregiurarea, ca dupa ce vede imposibilitatea domniei ulterioare a lui Tisza, injura dicundu: Dupa aceea se viie macaru satan'a (az ördög), cá se guberne Ungaria.

— Langa orasiulu Hodmezóvásárhely in Ungaria banditii omorira pe una parchia de ómeni bebrani barbatu si femeia diu'a pe la 10 óre, in cascior'a ce avea, si luara vre-o 100 fl., cati s'au aflatu. (P. Napló“.)

— (Bastardi.) Lucru spaimantatoriu. Dela 1868 pana in 31 Dec. 1876, adeca in 8 ani, in Ungaria s'au nascutu preste 250 de mii copii din patu nelegiuitu, adeca bastardi, bitongi, copii de lele. Acea cifra inse representa numai pe bastardi, a caroru nascere s'a potutu descoperi, ca-ci despre alti multi se tiene secretu, din cauza, ca femeile cadute, déra bogate, se ducu si nascu in tieri straine. („Orvosi Hétlap“ et „P. Napló“.) Departe au ajunsu societatea omenesca in Ungaria.

— Trei jidovi fura aruncati in temnit'a dela Clusiu pentru inșieltorii criminala. Acei jidovi amblá pe la terguri cu asia numite tante, adeca banuti galbini de alama (cióia), cu care se jóca ómenii la carti si isi computa cu ele castigulu séu daun'a, dupa care apof platescu. Jidovii tragea pe ómenii prosticei la o parte, le mintia la urechia, ca unu boieriu bogatu din Romani'a venindu pe aici au perdutu unu saculetiu grosu plinu de napoleoniori si ca ei, jidovii iau aflatu, déra'i vendu eftinu, numai cu 5 fl., de-si valórea loru e astadi 10 fl. Multime de ómeni nauci si hebeuci au caditu in curs'a loru, cumparandu cu 5 fl. tante, din care una nu face nici doi crúceri. („Kelet“.) Noi amu auditu, ca nu numai sateni simpli, ci chiaru si ómeni, cari sciu carte multicia, au fostu pacaliti de catra acei trei jidovi, ca-ci si-au vendutu cate o vita, cá se cumpere dela ei tanti cu cate 5 fl. Pfui ce rusine! Acei carturari potu patí si mai reu, ca-ci de voru vedé spienii la ei tantele, voru denuntia, ca au bani de auru dela Russi'a.

— Din cateva sute de jidovi teneri comisiunea de assentare dela M.-Sighetu abia potú inrola doi; toti ceilalti trecura de ómeni nevoiasii. E de insemnatu, ca multi jidovi isi insóra baiatii in etate de cate 15—16 ani, din care cauza esu generatiuni schidóle, séu incai ómeni fora nici o vigóre séu taria trupésca, descordati, molesiti, buni numai de a se preambila de colea pana colea.

— (Statisticu.) Dupa anele statistice publicate de Boehm si Wagner pe totu globulu pmentului se afla 1427 milliöne locuitori. Europ are 309 milliöne, Asi'a 824, Afric'a 199, Americ'a 85 si Oceania 4 1/2 milliöne. Déca cele 135 milliöne kilometre patrute ale globului pe uscatu si locui egal, ar' veni pe kilometru numai 10 locuitori; inse in Europ'a vinu cate 30 l. de kilometru si in Americ'a numai cate doi. Apoi in Frand' vinu 67 de locuitori de kilometru si in Belg' chiaru 168, care e tier'a cea mai populata. — Parisulu, dupa recensementulu din 1876 nume 1,986.748 locuitori. In an. 1872 numerá 1,851.79, prin urmare in 4 ani se imultira parisianii 134.066 locuitori.

— (Diaristica anglica) are 14 foi ce esu pe tóta diu'a la lumina, si anuu aparú demanétia din ele 84, si sér'a 56. In Londonu aparú 19, prin comitate 80, in Galles 2 in Scoti'a 18, Irlandi'a 20 si in insula Ierisey 1 si tóte se sustienu bine. La noi 2—3—4 si ab' se sustienu. Ce deosebire. —

Mainou.

Partit'a dlui Tisza a ténutu in 22 l. c. conferintia, la care s'a prezentatu si dlu Tisza a datu desluciri in privintia impacatiunei dualistice inse la cererea dlui Tisza partit'a n'a luatú nicu unu conclusu pana candu nu i se va presentá stulu impacatiunei. Noulu cabinetu se va presentá camerei astadi in 24 Febr.

— In 22 Febr. s'a deschisu camer'a germana in Berlinu. Discursulu de tronu dice, cumu intielegerea poteriloru crestine, cari au participat la conferintia, de a cere garantie dela Pórti ottomana, a intaritu increderea, ca pacea nu se va conturbá chiaru nice atunci, candu Pórt'a nu va esecutá din indemnulu seu reformele, pe cari conferintia le-a propusu cá o necesitate europeana Déca asteptarile in asta privintia, precumu si negotiatiunile de pace cu Serbi'a voru remané fora resultatu, atunci guvernulu germanu nu va incetá a-si intrepune influintia sa in favórea crestiniiloru din Turci'a si a pazei europene, dér' mai vertou va nisuf a intretiené si consolidá bunele relatii cu guvernele aliate.

Preturile piacei

in 23 Februaru 1877.

Mesura	Speciea fructeloru	Pretulu		
		fl.	cr.	
H e o c t o b r i e	Granu	fruntea	8	20
		midulocu	8	60
	Mestecatu	de diosu	8	—
			7	45
	Secara	fromósa	6	30
		de midulocu	6	20
	Ordiulu	frumosu	4	—
		de midulocu	3	90
	Ovesulu	frumosu	2	80
		de midulocu	2	70
	Porumbulu		3	70
	Meiu		4	50
	Hrisca		—	—
	Mazerea		7	—
	Lintea		12	—
Faseolea		4	40	
Sementia de inu		12	50	
Cartofi		3	70	
1 Chilo	Carne de vita	—	36	
	de rimatoriu	—	44	
	de berbece	—	—	
100 Chilo	Seu de vita prospetu	36	—	
	topitu	—	—	

Cursurile

la bursa in 23 Februaru 1877 stá asia:

Galbini imperatesci	—	5 fl. 90	cr. v. a.
Napoleoni	—	9	92 1/2
Augsburg	—	113	10
Londonu	—	124	14
Imprumutulu nationalu	—	67	50
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	62	55
Obligatiunile rurale ungare	—	73	75
temesiane	—	71	30
transilvane	—	71	75
croato-slav.	—	—	—
Actiunile bancei	—	886	—
creditului	—	149	—